

Gyselige godnathistorier ved lejrbalet

Antologien "Kvinder skriver gys" præsenterer 12 noveller af 11 kvindelige forfattere, der lader fantasien spille frit i jagten på det søde gys. Udsnit af coverfoto ved Jeanette K.B. Bernholm

Steen Blendstrup

02.06.2023

KVINDEGYS // ANMELDELSE – Der er noget lejrbaletsagtigt over gysernoveller. Der er en stiltiende kontrakt om, at nu skal vi lade os væve ind i et univers, hvor mystiske kræfter varsler død og undergang. Således også i novellesamlingen *Kvinder skriver gys*, hvilket må siges at være en ret præcis indholdsdeklaration. De overholder bare ikke altid kontrakten – og det er det bedste.

Kvinder skriver gys

Antologi med gysernoveller af Anne-Marie Vedsø-Olesen, Stephanie Caruana, Estrid Dyekjær, Mikala Rosenkilde, Gudrun Østergaard, Sara Skaarup, Helene Hindberg, Rikke Schubart, Anne Hjælmsø, Sheila Eggenberger, Gry Oustrup

Forlaget 2 Feet Entertainment

Er udkommet

Lejrbaletskontrakten går ud på, at vi skal lade os hypnotisere af stemningen, så vi med den sidste sætning føler det tilfredsstillende kuldegys, som er genrens klimaks. Vi

skal ikke tro på det. Vi skal ikke analysere det. Vi skal ikke spørge, ”og hvad skete der så bagefter”. Vi skal bare nyde gysen, og godt det ikke er os/er virkeligt.

På den måde er gyseruniverset meget stiliseret og meget stemningsorienteret. Vi skal have opbygget en forudelse om det forfærdelige, som skal forløse os (og derfor er vidunderligt). Så skal vi ikke gys mere. Medmindre selvfølgelig kælder døren begynder at minde påfaldende meget om den i en af historierne ...

“Selvfølgelig har kvinder andre erfaringer gennem livet end mænd

Alt dette løser de 12 noveller i *Kvinder skriver gys* eksemplarisk. Nogle rammer tonen mere rent end andre. Nogle vil fænge mere end andre. Givetvis på grund af personlige erfaringer. Om det er mystiske lyde i natten, uhyrer under sengen, ting, der forsvinder og dukker op, sæde genstande og beskeder eller noget helt femte.

Kvindes gyselige erfaringer

Det med den personlige erfaring er også pointen med, at bogen netop hedder *Kvinder skriver gys*. For selvfølgelig har kvinder andre erfaringer gennem livet end mænd. Helt indlysende naturligvis moderskabet. Det dukker op både i Gudrun Østergaards *Efterveer* og Stephanie Caruanas *M/Other* – men med vidt forskellige resultater.

Førstnævnte lader os i tvivl om, hvorvidt der er tale om en fødselsdepression, eller om andre og stærkere kræfter er på spil. Lidt som *Rosemary's Baby*, men med helt sin egen vinkel og vægtning af det subjektive og det objektive. Og afviklet på en snes sider.

“Jeg håber ved Gud aldrig, at jeg skal blive vidne til eller høre om noget, der bare minder om Rikke Schubarts *Veninder*

Stephanie Caruana vender i sit bidrag til *Kvinder skriver gys* uhyggen lidt på hovedet vel vidende, at moderbindingen kan binde i begge retninger. Det bliver nærmest ekspressionistisk og åbent for fortolkninger, der ligger ud over det umiddelbare gys. Helt og monster kan være en ret subjektiv vurdering.

I øvrigt har jeg en snigende mistanke om, at Estrid Dyekjærs *Lydbogsindlæseren* er en ekstrapolering af nogle personlige oplevelser alene i et studie. Ikke ukendt blandt gyserforfattere.

Gysets DNA

At kvinder så kun kan skrive gys fra en kvindelig synsvinkel, er ikke rigtigt. Anne Marie Vedsø-Olesens *Min hvidklædte ven* har en hårdkogt udenrigskorrespondent som fortæller. Om det er en mand eller en kvinde, er vist op til læseren at vurdere. Og det er helt underordnet i historien.

ANTOLOGI • 2 FEET ENTERTAINMENT

KVINDER SKRIVER GYS

ANNE-MARIE VEDSØ OLESEN • STEPHANIE CARUANA • ESTRID DYEKJÆR
MIKALA ROSENKILDE • GUDRUN ØSTERGAARD • SARA SKAARUP • HELENE HINDBERG
RIKKE SCHUBART • ANNE HJÆLMSØ • SHEILA EGGENBERGER • GRY OUSTRUP

Kvindelige forfattere, kvindelige fortællere, kvindelige gys ... og så måske alligevel ikke blot. *Kvinder skriver gys*-coverfoto: Jeanette K. B. Bernhold

Men selvfølgelig går den kvindelige heltinde altid alene ned i den mørke kælder, når hun hører eller fornemmer noget usædvanligt. Tropen med, at hun skal være ung og letpåkledt, hører nok mere hjemme i mandlige manuskriptforfatteres og instruktørers hjerner. Men hvis vi ikke forstyrrer den spejlblanke overflade eller går ind i tågen, så når vi jo aldrig frem til forløsningen på gysset.

Og selvfølgelig er der rædsler, der er indprentet i den (kvindelige) kollektive bevidsthed. Sheila Eggenberger behøver ingen overnaturlige ingredienser for at gøre *Trafikministeriet* til et onskabsfuldt lille mareridt fra en svunden tid. For (krigs)historien har det med at gentage sig selv.

Venner og veninder

Som mand står jeg lidt på sidelinjen, når jeg skal sammenligne mænds venskaber og kvinders. Det ene er min egen oplevelse. Det andet har jeg kun på anden hånd eller som udenforstående observatør. Men jeg håber ved Gud aldrig, at jeg skal blive vidne til eller høre om noget, der bare minder om Rikke Schubarts *Veninder*.

“Som onde drømme, der skal jages væk af en kærligt hviskende stemme

Det også her er ganske uden overnaturlige elementer, men det er vidunderligt ondt, når en fremmed trænger sig ind mellem to veninder. Og det er jo det, der er pointen, når kvinder skriver gys. Som læser med kun ét X-kromosom går jeg også ned i den mørke kælder – uanset om der er vampyrer eller blot en lille pige dernede. Stol i øvrigt aldrig på en uskyldig lille pige i en gysernovelle.

Jeg kommer til at spekulere på, om billedet med lejrbalet er helt korrekt. Måske bliver disse historier fortalt i en anden sammenhæng. Tidligere i vores liv. Som godnathistorier. Eller som onde drømme, der skal jages væk af en kærligt hviskende stemme.

Kvinder skriver gys med moders blide stemme

I virkeligheden er der en god grund til, at kvinder og gys hænger så godt sammen. Vi nævner så tit Mary Shelley, hvis *Frankenstein* var genreskabende, men

folkeeventyrene er altså heller ikke for børn. Bortset fra, at de *er* til børn. De er som regel blevet fremført med kvindelig stemme.

Hyggeligt og solbeskinnet så det ud, da *Kvinder skriver gys* blev præsenteret i Kongens Have. Med hovedparten af ophavspersonerne: Rikke Schubart, Helene Hindberg, Gudrun Østergaard, Sara Skaarup, Sheila Eggenberger, redaktør Steen Langstrup, Stephanie Caruana, Anne-Marie Vedsø Olesen, Anne Hjælmsø, Gry Oustrup og Mikala Rosenkilde. Foto: skribenten

Litterært rykker *Kvinder skriver gys* ikke det store. Gysernoveller er en genre for sig, en lille spøg, som vi alle skal være med på. Et lille tidsfordriv, en lille pause. Det gode ved novellerne er, at de kan fordøjes en ad gangen. Gerne lige før sengetid. Nogle vil være hurtigt glemt, nogle vil hænge fast og forårsage en lille kuldegysning, når vi genkalder dem. Men ikke egentligt mareridtsfremkaldende.

Gyset hører i øvrigt ikke bare mørket til, og årstiden taget i betragtning er *Kvinder skriver gys* nok også mere rettet mod hængekøjen.

Eller hvis jeg må ekstrapolere: Du ser en bog glemt i sommerhuset. Først frastødes du. Sådan noget kvindelitteratur er nok ikke noget for dig. Og dog drager den. Når du først begynder at læse, må du vende tilbage aften efter aften. På en ferie, der ingen ende synes at tage ...

godnathistorier

gys

gyser

kvinder

moderskab

Steen Blendstrup

Journalist og sexolog Steen Blendstrup har været tilknyttet POV som teateranmelder siden 2018, men dækker også andre kulturområder, f.eks. som sexolog med en række essays om aktuelle emner. Også som freelancejournalist fylder kulturen meget –...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

ARRANGEMENTER

POV STUDY

Chefredaktion

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER

BLIV MEDLEM

COOKIES & PRIVATLIV

Fagredaktion